

**ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์**
**Innovative Leadership of School Administrators under the Prachuap khiri
khan secondary educational service area district office**

นันทิยา ยิ้มรักษา

Nanthiya Yimraksa

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail: nansmile2528@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised March 6, 2022; Accepted March 17, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

Abstract

The objectives of this article were 1) to study the innovative leadership of school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office, and (2) to compare the innovative leadership of the school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office classified by school size. The research model was quantitative research. The sample consisted of 291 administrators, teachers, and personnel in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office, the academic year 2021. The research instrument was a 25-item 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of .98. The statistics in the data analysis were mean, standard deviation, and F-test.

The results showed that

1 .The innovative leadership of the school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office (overall and individual aspects) was at a high level.

2 .The comparison of innovative leadership of school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office classified by school size (overall) was significantly different at the .05 level.

Keywords: Innovative Leadership; School Administrator; Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 64 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวได้นั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลง

ทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา ซึ่งการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศติประภา ชัยประสิทธิ์ (2553 อ้างถึงใน จิราภา ประพันธ์พัฒน์, 2560) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะเชิงนวัตกรรม เพื่อสร้างหรือส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ วิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ และเป็นผู้นำทางนวัตกรรม และเพื่อพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ์ ได้ดำเนินบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 18 โรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีสมรรถนะความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ และภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมปัจจุบันในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้สังคมเป็นสังคมแห่งข้อมูล ข่าวสาร มีการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความต้องการของบุคคล รวมทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะผลักดันให้การดำเนินงานมุ่งไปสู่ความสำเร็จ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความชำนาญในการประยุกต์ ทั้งวิธีการคิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์ และเปิดรับข้อมูลเพื่อเหตุผล หาวิธีใหม่ ๆ เพื่อสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภาพในอนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อที่จะพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ให้ได้

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ์ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นองค์ความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ์ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีความแตกต่างกันจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกับนักวิชาการทางด้านการศึกษาดังนี้ จีรภา ประพันธ์พัฒน์ (2560); ภิญญา สายศิริสุข (2561); เวียงวิวรรณ ท่ามูล (2557); อรพิน อิมรัตน์ (2561); เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562); พิสิษฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559); นิชาภา สุนทรไชย (2561); ปุณณพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564); ปวีณา กันถิน (2560); ลลิตินันท์ นันทะศรี (2563); จรุณี เก้าเอี้ยน (2556); Roscorla (2010); ปรีชา ออกกิจวัตร (2564) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป จะได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย สามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา และนำมากำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษาได้ สามารถดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง โดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาสถานศึกษาได้ทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการสร้างทางเลือกใหม่และคิดนอกกรอบ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์พัฒนางานใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระด้านความคิดในการวางแผนการทำงาน

3) ด้านการสร้างความร่วมมือ หมายถึง ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา มีความเป็นกลาง เข้าใจบุคคลและวัฒนธรรมในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างโอกาสในการทำงานและพัฒนาสถานศึกษา มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การให้ความสำคัญในการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม หมายถึง การกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม มุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร ให้ความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกันเต็มศักยภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมและสร้างผลงานที่มีคุณภาพให้แก่สถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ขนาดสถานศึกษา
1. ขนาดกลาง (120-719 คน)
2. ขนาดใหญ่ (720-1,679 คน)
3. ขนาดใหญ่พิเศษ (1,680 คนขึ้นไป)

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
2. ด้านการคิดสร้างสรรค์
3. ด้านการสร้างความร่วมมือ
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์ ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์ จำนวน 1,070 คน (สำรวจ ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครูและ

บุคลากรใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ใช้วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการสร้างความร่วมมือ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

การสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว มาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่เป็นเอกสารและแบบ QR Code (รูปแบบออนไลน์) พร้อมทั้งสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 291 ฉบับ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดวันและเวลาเพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในเขตโรงเรียนใกล้เคียงและขอให้สถานศึกษานำส่งแบบสอบถามคืนด้วยช่องทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมรูปแบบการเก็บตัวอย่างโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Form ในการเก็บตัวอย่างอีกช่องทาง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F – test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม ดังตาราง 1

ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.16	0.66	มาก
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.16	0.64	มาก
3	ด้านการสร้างความร่วมมือ	4.23	0.64	มาก
4	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.21	0.64	มาก
5	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.18	0.70	มาก
รวม		4.19	0.61	มาก

จากตาราง 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการมากที่สุดคือ ด้านการสร้างความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.16$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังตาราง 2

ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม กำลังสอง (SS)	องศา แห่งอิสระ (Df)	ผลรวม กำลังสองเฉลี่ย (MS)	F	Sig.
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การ เปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	8.31	2	4.15	10.13*	0.00
		ภายในกลุ่ม	118.22	288	4.10		
		รวม	126.53	290			
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	5.14	2	2.57	6.32*	0.00
		ภายในกลุ่ม	117.12	288	4.07		
		รวม	122.27	290			
3	ด้านการสร้างความร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2.08	2	1.04	2.51	0.08
		ภายในกลุ่ม	119.62	288	4.15		
		รวม	121.71	290			
4	ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	7.83	2	3.91	9.96*	0.00
		ภายในกลุ่ม	113.25	288	3.93		
		รวม	121.08	290			
5	ด้านการสร้างบรรยากาศ องค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.93	2	2.46	5.05*	0.00
		ภายในกลุ่ม	140.35	288	4.87		
		รวม	145.28	290			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	4.86	2	2.43	6.69*	0.00
		ภายในกลุ่ม	104.66	288	3.63		
		รวม	109.52	290			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำศรีษะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ในสถานศึกษา เข้าใจบุคคลและวัฒนธรรมในสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม สามารถดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ขององค์กรได้อย่างแท้จริง โดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ภิรญา สายศิริสุข ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำศรีษะเกษ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันไปตามบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละขนาดสถานศึกษา รวมถึงการได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลตามขนาดสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาขนาดกลางขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำศรีษะเกษ ในรูปแบบ TCCII model ดังภาพ

สามารถอธิบายได้ดังนี้

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์ชั้น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (Transformational Vision) 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 3) ด้านการสร้าง ความร่วมมือ (Collaborative) 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology) และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (Innovative Organization) หรือเรียกว่า TCCII model ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้การบริหาร ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความชำนาญในการประยุกต์ ทั้งวิธีการ คิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์ และเปิดรับข้อมูลเพื่อเหตุผล หาวิธีใหม่ๆ เพื่อสร้างผลงานที่มี ประสิทธิภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ของสังคม และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภาพในอนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อที่จะพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ให้ได้

สรุป

บทความนี้ได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาด ประกอบด้วย 1) ขนาดกลาง 2) ขนาดใหญ่ 3) ขนาดใหญ่พิเศษ และองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการสร้างความร่วมมือ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการ สร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น เช่น มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบัน การสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางจึงควรสนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยการเข้ารับการพัฒนาทั้งจากองค์กรภายนอกและของ สพฐ. เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีงบประมาณเฉพาะในการพัฒนาครู แล้วใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการความรู้และพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรรณี เก้าเอี้ยน. (2556). *คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณิชภา สนทรไชย. (2561). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ปรีชา ออกกิจวัตร. (2564). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน ภาคกลางและภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.
- ปรีณา กันถิ่น. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิสิฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภริญา สายศิริสุข. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยา เขตัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชรพงศ์ ทศนบรรจง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ สถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรพิน อิมรัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.